

Ιερός ναός Αγίου Γεωργίου Πλαιοχώρας

Ομιλία για τα 100 χρόνια από την ανέγερσή του

Σεβασμιώτατε, κύριε δήμαρχε, κύριε αντιπεριφερειάρχα, άγιοι πατέρες, κύριοι δημοτικοί άρχοντες, αγαπητοί μου συντοπίτες.

Με την αρχιερατική λειτουργία τιμήσαμε κατά το πλείστον τον πολιούχο μας Άγιο Γεώργιο. Συγχρόνως, σήμερα γιορτάζει το χωριό μας, η ενορία μας, για τα εκατό χρόνια από την ανέγερση του ιερού ναού στον οποίο βρισκόμαστε. Έναν περίλαμπρο ναό που σε δύσκολες συνθήκες ζωής και με μεγάλη φτώχεια, οι πρόγονοί μας αποφάσισαν να τον χτίσουν για να είναι αντάξιος του πολιούχου Αγίου Γεωργίου. Χαίρεται μαζί μας και ο Άγιος γιατί βλέπει ότι σ' αυτόν τον ναό που στέκει εδώ κι εκατό χρόνια μεγαλοπρεπέστερος απ' ό τι ήταν, πέρασαν γενιές και γενιές Παλαιοχωριτών που βαπτίστηκαν, παντρεύτηκαν αλλά και αποχαιρέτησαν αυτόν τον κόσμο. Γιατί εδώ κάθε Κυριακή και γιορτή συνεχίζουν να έρχονται με ευλάβεια οι χριστιανοί να προσευχηθούν, να βρουν παρηγοριά και να ζητήσουν τη βοήθειά του.

Πριν προχωρήσω στην ουσία της ομιλίας μου που είναι το ιστορικό της ανέγερσης του ναού , θα μου επιτρέψετε, αν και ίσως δεν είναι δόκιμο τέτοια μέρα, εγώ όμως θα το τολμήσω, να κάνω μια σύντομη ιστορική αναφορά για να δείξω ότι αυτός ο μικρός και ασήμαντος τόπος έχει συνεχή παρουσία ζωής εδώ και χιλιάδες χρόνια και ότι οι κάτοικοί του ασπάστηκαν το χριστιανισμό από τους πρώτους αιώνες. Γιατί αν μη τι άλλο είναι καθήκον μας να μαθαίνουμε την ιστορία του τόπου που γεννηθήκαμε και μεγαλώσαμε και να την διδάσκουμε στις επόμενες γενιές. Σύμφωνα λοιπόν με διάφορα ευρήματα που υπάρχουν σε όλη την έκταση των Ζερβοχωρίων η περιοχή μας κατοικείται τουλάχιστον από τη νεολιθική εποχή, δηλαδή πάνω από τέσσερις με πέντε χιλιάδες χρόνια από τώρα. Στους ιστορικούς χρόνους κατοικήθηκε από τους Μύγδονες, τους Βοττιείς, τους Θράκες και στη συνέχεια από τους Μακεδόνες που αναμείχθηκαν με τους προηγούμενους λαούς. Αυτοί ήταν ιστορικά οι τελευταίοι κάτοικοι της περιοχής μας όταν κατακτήθηκε η Μακεδονία και όλη η Ελλάδα από τους Ρωμαίους.

Μέχρι πριν μερικές δεκαετίες γνωρίζαμε ότι στην ευρύτερη περιοχή υπήρχε μόνο μία σημαντική πόλη, η Απολλωνία, που βρισκόταν κάπου ανάμεσα στο Μελισσουργό και στη Νέα Απολλωνία. Η αρχαιολογική σκαπάνη όμως ανακάλυψε και μια εξίσου σημαντική πόλη, τα Καλλίνδοια, που βρίσκονταν ανάμεσα στα Δουμπιά και στο Καλαμωτό, όπως επίσης και τρεις μικρότερες στη γύρω περιοχή. Αυτό από μόνο του δίνει την απόδειξη ότι η περίφημη Εγνατία οδός που ένωνε την Αδριατική θάλασσα με τον Εύξεινο πόντο περνούσε από τις δύο προαναφερόμενες πόλεις. Είναι ιστορικά καταγεγραμμένο και αποδεδειγμένο ότι ο Απόστολος Παύλος όταν πέρασε με το καράβι στην Ευρώπη μέσω της Σαμοθράκης, αποβιβάστηκε στη Νεάπολη, δηλαδή τη σημερινή Καβάλα το 49 με 50 μ.Χ. Από εκεί πήγε στους Φιλίππους όπου και δίδαξε και ίδρυσε την πρώτη χριστιανική εκκλησία σε έδαφος της Ευρώπης. Στη συνέχεια έφυγε από τους Φιλίππους με προορισμό τη Θεσσαλονίκη. Από πού θα πήγαινε; Μέσα από τα βουνά και τα λαγκάδια; Όχι, ακολούθησε την Εγνατία οδό. Σύμφωνα με την προφορική παράδοση ο Απόστολος Παύλος σταμάτησε και δίδαξε έξω από την Απολλωνία, εξού και το βήμα του Αποστόλου Παύλου που θα έχετε πιστεύω ακούσει οι περισσότεροι αν δεν το έχετε κιόλας επισκεφθεί. Υπάρχει όμως και στα Δουμπιά μια προφορική παράδοση ότι σταμάτησε κι εκεί να ξεκουραστεί στο μέρος που βγαίνει το ξινό νερό. Μα λίγο βορειότερα ήταν τα Καλλίνδοια. Βλέπουμε λοιπόν ότι ο Απόστολος Παύλος πέρασε από την περιοχή μας και ο χριστιανικός σπόρος έπεσε πολύ νωρίς. Το πότε ασπάστηκαν το χριστιανισμό οι κάτοικοί του δεν το ξέρουμε ακόμα επακριβώς. Γνωρίζουμε όμως, από μια τυχαία ανακάλυψη ενός χριστού μεγάλου χριστιανικού τάφου ανάμεσα στα Ριζά και στο Γεροπλάτανο, ότι ο χριστιανισμός υπήρχε στην περιοχή τουλάχιστον από τον 5^ο αιώνα μ.Χ.

Ας έρθουμε τώρα στα πιο στενά τοπικά, δηλαδή της ενορίας μας. Από πότε υπάρχει η Παλαιόχωρα σαν χωριό μ' αυτό ή με άλλο όνομα δεν γνωρίζουμε ελλείπει ιστορικών αναφορών. Από πότε υπάρχει ιερός ναός του Αγίου Γεωργίου είναι υπό εξέταση. Από καταγεγραμμένες πληροφορίες του αείμνηστου δάσκαλου Δημητρίου Τσιότρα, που άφησε σημαντικότατο έργο, παρακαταθήκη στις επόμενες γενιές, στον ναό μας υπήρχε, και λέω υπήρχε γιατί πλέον δεν υπάρχει, εικόνα του Αγίου Γεωργίου με χρονολογία 1273. Αυτό από μόνο του

μπορεί να μη σημαίνει τίποτα, μπορεί όμως να δείχνει ότι τον άγιο τον ευλαβούνταν και τον τιμούσαν στην περιοχή πολλούς αιώνες πριν. Η παλιότερη γραπτή μαρτυρία που αποδεικνύει ότι υπήρχε ναός του Αγίου Γεωργίου και κατ' επέκταση και το χωριό Παλαιόχωρα είναι ένα ιερό ευαγγέλιο που βρίσκεται στο ναό μας, τυπωμένο το 1719 και δωρισμένο από κάποιον μοναχό Κοσμά το 1735 με την αφιέρωση «αυτό το ιερόν αιφαγγέον αφιερώνεται εις τον ναόν του αγίου μεγαλομάρτυρος γεωργίου δια μνημόσυνον αιώνιον» Προφανώς μιλάμε για τον προηγούμενο ναό ο οποίος ήταν χτισμένος στη θέση του σημερινού. Εκείνος ο ναός ήταν μικρότερος, φτωχότερος προφανώς, σκοτεινός με μικρά παράθυρα γιατί οι τούρκοι δεν το επέτρεπαν. Επίσης σύμφωνα με προφορικές διηγήσεις από την τοποθεσία Λουρίτη μετέφεραν μια μεγάλη πλατιά πέτρα που τη χρησιμοποίησαν για αγία τράπεζα, ενώ κάποιος Δημήτριος Παπακούλας του Χρήστου έχασε τη ζωή του όταν πήγε να κόψει ένα σφεντάμι στην πλαγιά του Αη Λια γιατί είχε κάνει τάμα ένα σήμαντρο για την εκκλησία, αλλά πλακώθηκε από ένα χοντρό κλαδί, έσπασε το πόδι του και πέθανε από την αιμορραγία. Όπως μου είχε πει ο πατέρας μου στον παλιό ναό υπήρχε καφασωτό, δηλαδή κάτι σαν πέργκολα για να μην έχουν οπτική επαφή οι άντρες με τις γυναίκες. Δεν μου διευκρίνισε όμως αν υπήρχε γυναικωνίτης ή όχι. Μπορούμε όμως να συμπεράνουμε ότι δεν υπήρχε γιατί ήταν μικρός ο ναός και το καφασωτό απλά χώριζε το ναό στο τμήμα που πήγαιναν οι γυναίκες. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με τις προφορικές μαρτυρίες ότι από το μεγάλο χαλασμό σώθηκαν μόνο δύο σπίτια, του Καλύβα και του Κουρμπέτη χωρίς να αναφέρεται κάτι για το ναό, και από το γεγονός ότι εκείνος ο ναός ήταν μικρότερος από τους αντίστοιχους των Ριζών και του Γεροπλατάνου που χτίστηκαν περί το 1850, έκανε το Δημήτριο Τσιότρα να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο παλιός μας ναός που βρίσκονταν στη μέση περίπου του σημερινού, ήταν χτισμένος προ του 1821. Αυτό σαν σκεπτικό έχει κάποια βάση, αλλά εμείς πρέπει να καταθέσουμε ότι εκτός του ευαγγελίου του 1735 που προαναφέραμε, όλα τα άλλα βιβλία και εικόνες είναι μετά το 1850. Αυτό από μόνο του ίσως ανατρέπει τα παραπάνω και ο παλιότερος ναός να χτίστηκε μετά το χαλασμό. Βέβαια υπάρχει και τοποθεσία άγιος Γεώργιος βορειότερα του νεκροταφείου όπου υπήρχε ομώνυμος ναός αλλά δεν έχουμε περισσότερες πληροφορίες για αυτόν πέραν της ύπαρξής του. Το ερώτημα που μπαίνει εδώ είναι γιατί οι κάτοικοι της Παλαιόχωρας, οι πρόγονοί

μας, αποφάσισαν να κτίσουν έναν νέο ναό τη στιγμή που υπήρχε άλλος. Και μάλιστα σε μια εποχή που η βασική τους φροντίδα ήταν να εξασφαλίσουν φαγητό για να ζήσουν. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι η Παλαιόχωρα μετά το χαλασμό και τους λίγους κατοίκους που επέστρεψαν στα καμένα σπίτια τους, άρχισε να προσελκύει ανθρώπους από διάφορα μέρη. Δεν ξέρουμε αν ο λόγος ήταν ότι στο μετόχι της μονής Εσφιγμένου που ήταν στα Πατσιαβάδικα έβρισκαν δουλειά ή υπήρχαν κι άλλοι λόγοι. Το γεγονός είναι ότι το χωριό μεγάλωνε συνεχώς. Έτσι στην απογραφή του 1840 που έγινε φυσικά από τους τούρκους και μεταφράστηκε από τον Παπαοικονόμου Νικόλαο, τον ευχαριστούμε που μας την έθεσε υπόψη, μαθαίνουμε ότι στην Παλαιόχωρα υπήρχαν 64 άρρενες κάτοικοι από ενός έτους έως εκατό. Αν υπολογίσουμε ότι η αναλογία αντρών γυναικών είναι περίπου 50/50 οι συνολικοί κάτοικοι δεν ξεπερνούσαν τους 130 το πολύ 140. Στην απογραφή του 1920 δηλαδή δύο χρόνια πριν την αποπεράτωση του σημερινού ναού, οι κάτοικοι είχαν γίνει 601 και στην απογραφή του 1928 έφτασαν 694 (Περιοδικό Ζερβοχώρια τεύχος 5^ο 1991 από προσωπική μου έρευνα από τα αρχεία των κοινοτήτων). Με την τεράστια, για τα τοπικά δεδομένα, αυτή αύξηση του πληθυσμού ο ναός φαινόταν μικρός για να καλύψει τις θρησκευτικές ανάγκες των κατοίκων. Σε συνάρτηση με την έντονη θρησκευτικότητα, την ευλάβεια και την πίστη στον Άγιο Γεώργιο δημιουργήθηκε η ανάγκη για την ανέγερση ενός νέου, μεγαλύτερου, μεγαλοπρεπέστατου ναού στον οποίο εμείς έχουμε την τύχη να βρισκόμαστε σήμερα.

Σύμφωνα με το Δημήτριο Τσιότρα (Χρονικά της Χαλκιδικής τεύχος 7^ο 1964) από τα χρόνια της σκλαβιάς στους τούρκους ακόμα, λειτουργούσε στο χωριό μια αδελφότητα. Απ' ότι φαίνεται όλα ξεκίνησαν αμέσως μετά την απελευθέρωση από τους τούρκους το 1912. Οι κάτοικοι του χωριού έστειλαν στη Μονή Εσφιγμένου ως αντιπροσώπους, τους Γεώργιο Ξυπόλυτο και Μενέλαο Δεληχρήστο, να εξαγοράσουν τα κτήματα της μονής που τα είχε εγκαταλείψει. Πράγματι αυτό έγινε με το ποσό των 100 χρυσών λιρών. Τα κτήματα δόθηκαν στο Βακούφι και με πλειοδοσία αγοράστηκαν από κατοίκους του χωριού. Με αυτά τα χρήματα και με άλλα που συγκέντρωνε η αδελφότητα από δωρεές και άλλες δραστηριότητες ξεκίνησε η ανέγερση του νέου ναού. Η απόφαση πάρθηκε το 1914 στην αίθουσα του παλιού Δημοτικού σχολείου που βρίσκονταν δίπλα στην

εκκλησία. Με 50 χρυσές λίρες σαν αρχή συμφώνησε η αδελφότητα με τον μηχανικό θα λέγαμε σήμερα , με τον αρχιμάστορα τότε , Αθανάσιο Κάλφα από την Αρναία και ξεκίνησε την ίδια χρονιά η ανέγερση του νέου ναού. Από τότε και μετά είναι αξιοθαύμαστη η συμβολή των κατοίκων στο χτίσιμο του ναού. Δωρεές και κυρίως προσωπική εργασία ήταν σε καθημερινή βάση. Πρώτα πήγαιναν το πρωί να δουν μήπως χρειάζεται κάτι για το χτίσιμο, πέτρες , άμμο, ξύλα, νερό, και μετά ξεκινούσαν για τις προσωπικές τους δουλειές. Ακόμη και τα παιδιά του Δημοτικού σχολείου και οι γέροντες που δεν μπορούσαν να πάνε στα χωράφια προσέτρεχαν να βοηθήσουν σε ό,τι χρειαζόνταν. Μέχρι και πέτρες που ήταν οι καταλληλότερες για το χτίσιμο του ναού, αφαιρούσαν από τις πέτρινες σκάλες και τους μπαρμπακάδες των σπιτιών τους αρκεί να είχαν το καλύτερο αποτέλεσμα στο χτίσιμο της εκκλησίας τους. Η περιοχή γύρω από την εκκλησία έμοιαζε με μια κυψέλη στην οποία οι ενορίτες πηγαينوέρχονταν όπως οι μέλισσες για να αφήσουν το νέκταρ δηλαδή στην περίπτωσή μας τα υλικά που χρειαζόνταν. Η αποπεράτωση έγινε το 1922, δηλαδή κράτησε οχτώ ολόκληρα χρόνια. Αυτό και μόνο δείχνει πόσο επίπονο, δαπανηρό αλλά συνάμα και μεγαλοπρεπές ήταν το εγχείρημα των προγόνων μας. Η μεγάλη συμβολή τους σε συνδυασμό με το μεράκι και την τέχνη του Αθανασίου Κάλφα και των μαστόρων του έφεραν αυτό το αποτέλεσμα. Δεν χρειάζεται να είναι κάποιος ειδικός , αρκεί να παρατηρήσει με προσοχή με τι τέχνη και σχολαστικότητα έχουν πελεκηθεί και τοποθετηθεί οι πέτρες. Ο αρχαιολόγος Ιωακείμ Παπάγγελος μου είχε πει ότι παρόλο που η εκκλησία μας είναι σχετικά νέα , είχαμε την τύχη να έχουμε καλό μάστορα , έτσι που την καθιστούν σχεδόν μοναδική στη Χαλκιδική. Τα εγκαίνια του ναού έγιναν πολύ αργότερα, στις 16 Σεπτεμβρίου του 1945 υπό του Μητροπολίτου Ιερισσού, Αγίου Όρους και Αδραμερίου Διονυσίου.

Από ότι φαίνεται, μετά την ολοκλήρωση του ναού που ήταν μάλλον και ο βασικός σκοπός της ύπαρξής της, η αδελφότητα διαλύθηκε ή οι δραστηριότητές της περιορίστηκαν έτσι που ατόνησε και δεν ξαναγίνεται κάποια αναφορά μεταγενέστερα. Εντύπωση όμως μας προκαλεί το γεγονός ότι στις αγιογραφίες που βρίσκονται στην κορυφή των κιόνων και απεικονίζουν τους δώδεκα αποστόλους υπάρχει η αφιέρωση ότι είναι δαπάνη της αγαθοεργού αδελφότητας κυριών Παλαιοχώρας με ημερομηνία 7/4/1927 σε μια εποχή που οι

γυναίκες δεν είχαν αποκτήσει ακόμα το δικαίωμα ψήφου. Αυτό δείχνει ότι οι γυναίκες του χωριού μας ήταν από τότε δραστήριες όπως άλλωστε συμβαίνει και σήμερα που συμβάλουν τα μέγιστα στις δραστηριότητες της ενορίας που εκτός των άλλων, συμμετέχουν και ως μέλη της εκκλησιαστικής επιτροπής, μια καινοτομία που οφείλεται στον πατέρα Χαράλαμπο. Μιας και αναφέραμε για τις αγιογραφίες στους κίονες να πούμε ότι η παλαιότερη εικόνα που υπάρχει στο ναό μας είναι του Ιωάννη του Προδρόμου αγιογραφημένη το 1853. Όλες οι υπόλοιπες είναι του 1854 και μεταγενέστερες. Από τα εκκλησιαστικά βιβλία εκτός του ευαγγελίου που προαναφέραμε του 1735 είναι και ένα τριώδιο τυπωμένο το 1783 αλλά δωρισμένο πολύ αργότερα το 1880 και ένα πεντηκοστάριο τυπωμένο το 1805 χωρίς να υπάρχει αφιέρωση ή κάτι άλλο που να υποδηλώνει πότε αποκτήθηκε από το ναό. Επίσης αξίζει να αναφέρουμε και δύο μηναία δωρισμένα το 1878 από το δάσκαλο Γεώργιο Στεργίου Πανιορόπουλο ο οποίος στην ημερομηνία της αφιέρωσής του γράφει εν παλαιά χώρα. Μπορεί σαν σπουδαγμένος της εποχής, αυθαίρετα να χώρισε τη λέξη στα συνθετικά της παλαιά και χώρα. Μπορεί όμως και όχι και να υπονοείται κάτι πολύ παλιό και μεγάλο. Άλλωστε στην Παλαιόχωρα η λέξη παλιό υπάρχει σε αρκετά τοπωνύμια όπως Παλιοπήγαδο, Παλιόμυλος, Παλιόκαστρος, Παλιομέλισσα. Ανάμεσα στα ιερά κειμήλια του ναού είναι και τα βημόθυρα που αγιογραφήθηκαν από τον Δημήτριο Αναστασιάδη στη Βέροια στις 24 Μαΐου του 1894.

Ιερός ναός όμως χωρίς ιερείς δε γίνεται. Έτσι πρέπει να πούμε ότι πριν το 1900 είχαμε διάφορους ιερείς όπως ο Παπακούλας που κατάγονταν από τα Σιπουτνίκια δηλαδή τα Ριζά, ίσως ήταν και ο πρώτος ιερέας της ενορίας μας αμέσως μετά το χαλασμό, ο Παπαζιάκας Δημήτριος που κατάγονταν από το Παλαιοχώρι, ίσως και κάποιος Παπατσιώκης όπως δηλώνει το τοπωνύμιο του Παπατσιώκη τα πλατάνια. Από το 1900 ήταν ο Παπαγιάννης ο Βρασταμνός ο οποίος φαίνεται ότι ήταν καθόλη τη διάρκεια της ανέγερσης του ναού και λίγα χρόνια μετά. Στη συνέχεια χειροτονήθηκε ο παπα Νικόλας ο Καράβατος ο μακροβιότερος ιερέας της ενορίας μας στη μνήμη του οποίου τελέσθηκε σήμερα μνημόσυνο. Για δεκαετίες υπηρέτησε το ναό του Αγίου Γεωργίου και εκτός από πνευματικό του καταφύγιο, έγινε και καταφύγιο για να αποφύγει τη φυσική του

εξόντωση μιας και στα χρόνια της κατοχής οι Βούλγαροι που είχαν έρθει σαν κατακτητές μαζί με τους Γερμανούς και τους Ιταλούς κυνηγούσαν εκτός των άλλων κυρίως τους ιερείς. Όταν λοιπόν τον αναζήτησαν αφού είχαν συγκεντρώσει όλους τους άντρες του χωριού στο προαύλιο της εκκλησίας ο παπα Νικόλας κρύφτηκε ανάμεσα στο ταβάνι και στη σκεπή του ναού και συγκεκριμένα στον τρίτο κίονα από το Άγιο Βήμα όπως μου είχαν πει οι παλιότεροι κι έτσι γλίτωσε. Μετά την κοίμησή του πέρασαν αρκετοί ιερείς από την ενορία μας, κανείς ντόπιος, πρέπει να το επισημάνουμε, μέχρι που ήρθε ο πατήρ Χαράλαμπος ο μακροβιότερος στην ενορία μας ξένος ιερέας και βέβαια ακόμα ενεργός. Κάποιοι από τους προηγούμενους έβαλαν σημαντικό λιθαράκι στην πνευματική ανάταση των ενοριτών και τη διατήρηση του ναού σε ικανοποιητικά επίπεδα. Δεν αναφέρω ονόματα μήπως και αδικήσω κάποιον. Επειδή όμως μιλάμε για το ναό σήμερα, θα είμαστε αγνώμονες αν δεν αναγνωρίσουμε τη μέγιστη συμβολή του πατέρα Χαράλαμπου στην ανακαίνιση και την ευπρέπεια που διακρίνει κάποιος στο ναό μας έτσι που να είναι αντάξιος της τεράστιας προσπάθειας που έκαναν οι πρόγονοί μας. Είχε βέβαια και την αμέριστη συμπαράσταση των εκκλησιαστικών επιτροπών αλλά και όλων των ενοριτών οι οποίοι ο καθένας σύμφωνα με τις δυνατότητές του και την καλή του διάθεση συνέβαλαν ώστε να έχουμε σήμερα αυτό το στολίδι , τον ιερό ναό του Αγίου Γεωργίου για τον οποίο είμαστε περήφανοι.

Σήμερα με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των 100 χρόνων και την ομιλία μου πόσοι από σας δεν θυμηθήκατε , δεν αναπολήσατε σημαντικές στιγμές της ζωής σας που έλαβαν χώρα μέσα σ' αυτό τον ναό. Χαρές με γάμους και βαφτίσεις, λύπες και στενοχώριες με αποχωρισμό αγαπημένων μας προσώπων, στιγμές κατάνυξης και προσευχής στις μεγάλες μας γιορτές αλλά και τις Κυριακές. Και για να θυμηθούν οι παλιότεροι πόσοι από μας δεν ετοιμαστήκαμε για το σχολείο ακούγοντας το καμπανάκι που ήταν κρεμασμένο έξω από την πόρτα της εκκλησίας και μας ειδοποιούσε ότι ήρθε η ώρα για σχολείο μιας και το ρολόι τότε ήταν είδος πολυτελείας.

Αγαπητοί μου συντοπίτες έχουμε χρέος στους προγόνους μας που μας κληροδότησαν αυτό το κόσμημα, το ναό μας, να τον διατηρήσουμε όπως είναι και να τον παραδώσουμε ακόμα καλύτερο στις επόμενες γενιές. Θέλω να

ευχαριστήσω μέσα από την καρδιά μου τον πατέρα Χαράλαμπο που μου ανέθεσε να κάνω αυτή την ομιλία. Για μένα ήταν μεγάλη τιμή και ευλογία να σας παρουσιάσω σήμερα ό,τι στοιχεία είχα συλλέξει. Εύχομαι ο ναός να διατηρηθεί για άλλα 100, 200 και παραπάνω χρόνια , να υπάρχει το χωριό μας και οι τότε κάτοικοί του να κάνουν παρόμοιες εκδηλώσεις και να θυμούνται τους προγόνους τους. Θα κλείσω με μια φράση που τείνει να γίνει κλισέ αλλά είναι πολύ ουσιαστική και σημαντική. Όποιος λαός ξεχνάει την ιστορία του, παύει να υπάρχει σαν λαός. Ο ιερός ναός του Αγίου Γεωργίου είναι κομμάτι της δικής μας , της τοπικής μας ιστορίας και οφείλουμε όλοι να τον προσέχουμε και να συμβάλουμε με κάθε τρόπο ώστε να τον παραδώσουμε στα παιδιά μας και στα εγγόνια μας ακόμα καλύτερο.

Ευάγγελος Αρβανίτης

Δάσκαλος